

Бісіркін П.М.

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

ВИВЧЕННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ ДОПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ З ВИВЧЕННЯМ ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ

Важливою складовою вивчення особистості у профільному та допрофільному навчанні на думку фахівців є система психолого-педагогічної діагностики розвитку профільної спрямованості особистості школяра й містить у собі тестові методики дослідження мотиваційної, емоційної й ціннісної сторін особистості, реалізація комплексу педагогічних, психологічних, інформаційних і орієнтаційних заходів, спрямованих на розвиток готовності школярів до профільного вибору.

Мотиваційно-емоційно-ціннісна готовність до профільного вибору визначається рівнем розвитку профільної спрямованості особистості школяра. Практична готовність характеризується ступенем відповідності навчальної підготовки школяра вимогам профілю. Інформаційна готовність визначається рівнем обізнаності школяра про існуючі можливості профільного вибору.

На даному етапі дослідження нами було обрано такі важливі на нашу думку аспекти для учнів допрофільних класів, як соціалізованість, мотивація, самооцінка та відношення до навчальних предметів.

Одних з аспектів дослідження особистості учнів допрофільних класів є вивчення їх ставлення до навчальних предметів. Для дослідження зазначеного аспекту нами було обрано методику Г.М. Казанцевої, яка містить в собі ряд розділів. За допомогою завдань які містить в собі перший розділ з'ясується які предмети більше, або менше подобаються учням, завдання другого розділу дозволяють визначити мотивації негативного або позитивного ставлення до Начальних предметів та завдання третього розділу допомагають з'ясувати мотивації навчання в тому числі, світоглядні, громадські, практично значущі, особистісні та ін..

Урахування соціалізованості особистості при вивченні має важливе значення у вивченні особистості учнів допрофільних класів та розглядається їми на основі чотирьох

показників таких, як соціальна адаптованість, активність, автономність та моральність за методикою М. І. Рожкова та передбачає визначення рівня кожного з названих показників.

Серед ряду особистісних якостей важливе значення у вивченні особистості учнів допрофільних класів має вивчення рівня самооцінки.

Для вивчення цього важливого параметру було використано методику виявлення рівня самооцінки Р. В. Овчарової, що дозволяє визначити рівень самооцінки учнів допрофільного класу.

Важливе значення має у вивченні особистості учнів допрофільних класів вивчення мотивів учнів у діяльності, зокрема таких як колективні, особистісні та престижні мотиви.

Для вивчення зазначених мотивів нами було використано методику вивчення мотивів участі школярів у діяльності за Л. В. Байбородовою, що дозволяє дослідити дані мотиви діяльності та визначити перевагу того чи іншого мотиву шляхом визначення середнього показника для кожного окремого мотиву.

Загальний математичний та статистичний аналіз відповідей учнів допрофільних класів на даному етапі досліджень дозволяє виявити їх уподобання що до навчальних предметів та з'ясувати провідні мотиви ставлення до навчальних предметів та навчання.